

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ

«Татарстан Республикасы Дәүләт торак фондыннан һәм муниципаль торак фондыннан социаль наем шартнамәләре буенча гражданинарың аларга торак урыннары бирү хокукларын гамәлгә ашыру турында» 2007 елның 13 июлендәге 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 6 статьясындагы 1 өлеше белән; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 7 июнендәге 275 номерлы каары белән расланган Федераль бюджеттан бүлеп бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гражданинарың аерым категорияләренә торак сатып алу өчен субсидияләр бирү турындагы нигезләмәнең 5 пункты, 8 пунктындагы икенче абзацы белән; Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2011 елның 7 декабрендәге 7835 номерлы каары белән расланган Бөек Ватан сугышы ветераннарының, сугыш хәрәкәтләре ветераннарының, хәрби хезмәт инвалидларының, һәлак булган (үлгән) Бөек Ватан сугышы ветераннарының, сугыш хәрәкәтләре ветераннарының, хәрби хезмәт инвалидлары гаиләләренең, Чернобыль АЭСындагы һәлакәт, «Маяк» житештерү берләшмәсендәге һәлакәт нәтижәсендә инвалидлык алган гражданинарың һәм аларга тицләштерелгән затларның торак мәсьәләләре, гражданинары Казан шәһәре Башкарма комитеты каршындагы социаль ипотека программасы буенча торак урыннары алуда кичектергесез ярдәмгә мохтажлар дип тану мәсьәләләре буенча Торак комиссиясе турында нигезләмәнең 5 пунктының унынчы абзацы белән; «Торак алу өчен бирелә торган дәүләт торак сертификатын тапшыру буенча муниципаль хезмәт күрсәту турындагы административ регламентны раслау турында» Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 29 маенданы 4994 номерлы каарының 2 пункты белән; Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 6 августындагы 7154 номерлы каары белән расланган Казан шәһәрендә торак урыннарга мохтаж гражданинарың аерым категорияләрен исәпкә кую буенча муниципаль хезмәт күрсәтүненең административ регламентының 2.5 пункты белән, һәм законнар яки башка норматив хокукый актлар нигезендә муниципаль хезмәт күрсәтү, шулай ук хезмәтләр күрсәтү өчен кирәклө һәм мәҗбүри булган хезмәтләрне күрсәтү өчен кирәклө, гариза бирүче тарафыннан тапшырылырга тиешле документларның тулы исемлегенең алтынчы, жиденче һәм сигезенче абзацлары белән (әлеге Административ регламентка 1 иче кушымта), шулай ук Казан шәһәре

муниципаль берэмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 14 октябрендәге 9010 номерлы каары белән расланган Гражданнарга социаль наем шартнамәсе нигезендә муниципаль милектәге торак урынны бирү туринда Казан шәһәре Башкарма комитетының хокукый актын әзерләү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең административ регламентының 2.5 пункты белән һәм Гариза бирүчегә һәм аның гайлә әгъзаларына социаль наем шартнамәсе нигезендә торак урын бирү туриндагы мәсьәләне карау очен кирәклे документлар исемлегенең алтынчы, жиленче һәм сиғезенче абзацлары (әлеге Административ регламентка 1 нче күшымта) белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылууга карата гражданин Р.Р. Измайлов шикаяте буенча

Казан шәһәре

2020 елның 21 гыйнвары

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснәтдинов, судьялары Ф.Р. Волкова, Л.В. Кузьмина, Э.М. Мостафина, Р.Г. Сәхиева, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды туринда» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданин Р.Р. Измайлов шикаятен алдан өйрәнгән судья Э.М. Мостафина бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданин Р.Р. Измайлов түбәндәгеләр белән үзенең конституциячел хокуклары бозылууга карата шикаять белән мөрәҗәгать итте:

— Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 7 июнендәге 275 номерлы каары белән расланган Федераль бюджеттан бүлеп бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гражданнының аерым категорияләренә торак сатып алу очен субсидияләр бирү туриндагы нигезләмәнең 5 пункты һәм 8 пунктнадагы икенче абзацы (алга таба шулай ук — Субсидияләр бирү туриндагы нигезләмә);

— Казан шәһәре муниципаль берэмлеге Башкарма комитетының 2011 елның 7 декабрендәге 7835 номерлы каары белән расланган Бөек Ватан сугышы ветераннарының, сугыш хәрәкәтләре ветераннарының, хәрби хезмәт

инвалидларының, һәлак булган (үлгән) Бөек Ватан сугышы ветераннарының, сугыш хәрәкәтләре ветераннарының, хәрби хезмәт инвалидлары гаиләләренең, Чернобыль АЭСиндагы һәлакәт, «Маяк» житештерү берләшмәсендәге һәлакәт нәтижәсендә инвалидлык алган гражданнарның һәм аларга тиңләштерелгән затларның торак мәсьәләләре, гражданнары Казан шәһәре Башкарма комитеты каршындагы социаль ипотека программысы буенча торак урыннары алуда кичектергесез ярдәмгә мохтажлар дип тану мәсьәләләре буенча Торак комиссиясе турында нигезләмәнең 5 пунктының унынчы абзацы (алга таба шулай ук — Торак комиссиясе турында нигезләмә);

— «Торак алу өчен бирелә торган дәүләт торак сертификатын тапшыру буенча муниципаль хезмәт курсату турында административ регламентны раслау турында» Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 29 маенданы 4994 номерлы каарының 2 пункты (алга таба шулай ук — Казан шәһәре Башкарма комитетының 4994 номерлы каары).

Гражданин Р.Р. Измайлотовтан шикаятькә шулай ук өстәмә керде, ул анда Торак комиссиясе турында нигезләмәнең 5 пунктындагы унынчы абзацының һәм Казан шәһәре Башкарма комитетының 4994 номерлы каарының 2 пунктының конституциячеллеген тикшерү өлешендә үз шикаятендә элегрәк белдерелгән таләпләрдән баш тарта, шулай ук түбәндәгеләрнең конституциячеллегенә дәгъва белдерә:

— «Татарстан Республикасы Дәүләт торак фондыннан һәм муниципаль торак фондыннан социаль наем шартнамәләре буенча гражданнарның аларга торак урыннары бирү хокукларын гамәлгә ашыру турында» 2007 елның 13 июлендәге 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 6 статьясындагы 1 өлеше (алга таба шулай ук — 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы);

— Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 6 августындагы 7154 номерлы каары белән расланган Казан

шәһәрендә торак урыннарга мохтаж гражданнарның аерым категорияләрен исәпкә кую буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең административ регламентының 2.5 пункты (алга таба шулай ук — Гражданнарның аерым категорияләрен исәпкә кую буенча административ регламент);

— законнар яки башка норматив хокукий актлар нигезендә муниципаль хезмәт күрсәтү, шулай ук хезмәтләр күрсәтү өчен кирәkle hәm мәжбүри булган хезмәтләрне күрсәтү өчен кирәkle, гариза бируче тарафыннан тапшырылырга тиешле документларның тулы исемлегенең алтынчы, жиленче hәm сигезенче абзацлары (элеге Административ регламентка 1 нче күшүмтә), (Гражданнарның аерым категорияләрен исәпкә кую буенча административ регламентка 1 нче күшүмтә) (алга таба шулай ук — 1 нче исемлек);

— Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 14 октябрендәгे 9010 номерлы каары белән расланган Гражданнарга социаль наем шартнамәсе нигезендә муниципаль милектәге торак урынны бирү турында Казан шәһәре Башкарма комитетының хокукий актын әзерләү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең административ регламентының 2.5 пунктының (алга таба шулай ук — Гражданнарга социаль наем шартнамәсе нигезендә торак урынны бирү турында хокукий акт әзерләү буенча административ регламентка 1 нче күшүмтә) (алга таба шулай ук — 1 нче исемлек);

— Гариза биручегә hәm аның гайлә әгъзаларына социаль наем шартнамәсе нигезендә торак урын бирү турыйнагы мәсьәләне карау өчен кирәkle документлар исемлегенең алтынчы, жиленче hәm сигезенче абзацларының (Гражданнарга социаль наем шартнамәсе нигезендә торак урыны бирү турында хокукий акт әзерләү буенча административ регламентка 1 нче күшүмтә) (алга таба шулай ук — 2 нче исемлек).

Субсидияләр бирү турыйнагы нигезләмәнең 5 пункты нигезендә:

— Татарстан Республикасының Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү hәm социаль яклау министрлыгы (алга таба шулай ук — Министрлык) федераль бюджеттан бүлеп бирелә торган субвенцияләр исәбеннән торак

шартларын яхшыртуга гражданнар хокукин раслау өчен киләсе елга күздә тотылган финанслау лимитларыннан чыгып төзелгән субсидияләр алучыларның башлангыч исемлекләрен (алга таба — башлангыч исемлекләр) агымдагы елның 1 ноябренә кадәр Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре башкарма комитетларына жибәрә;

— Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре башкарма комитетлары башлангыч исемлекләр кергән көннән 5 эш көне эчендә законнарда билгеләнгән тәртиптә башлангыч исемлекләргә кертелгән гражданнарга гамәлдәге законнар нигезендә торак шартларын яхшыртуга мохтаж булуларын раслау өчен Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре башкарма комитетларына 30 көн эчендә мөрәжәгать итәргә кирәк булу турында хәбәр итә;

— әгәр дә граждан утыз көн эчендә торак шартларын яхшыртуга мохтаж булын расламаса, башкарма комитетлар бу хакта Министрлыккә язмача хәбәр итә;

— бу мәгълүмат нигезендә Министрлык гражданны бу Нигезләмәнең 7 нче пунктында күрсәтелгән исемлеккә кертми; моның белән бергә, ул субсидияләр алучы гражданнарның жыелма исемлегеннән чыгарылмый һәм алга таба бу Нигезләмәнең 7 нче пунктында күрсәтелгән исемлеккә гариза бирү нигезендә кертелергә тиеш.

Субсидияләр бирү турындагы нигезләмәнең 8 пунктындагы икенче абзацы нигезендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең башкарма комитетлары торак шартларын яхшыртуга мохтаж булу өлешендә һәм Министрлыкның социаль яклау территориаль органнары белән берлектә ташламалы категориягә керү өлешендә исемлекләрне актуальләштерүне гамәлгә ашыралар; Татарстан Республикасы муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының вәкаләтле органы имzasы һәм мөһере белән расланган актуальләштерелгән исемлекләр Министрлыкка тапшырыла.

Дәгъва белдерелә торган 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 6 статьясындагы 1 өлеше нигезендә гражданнары торак

уриннарына мохтажлар буларак исәпкә алу өчен кирәkle документлар исемлеге билгеләнгән.

Гражданнарның аерым категорияләрен исәпкә кую буенча административ регламентның 2.5 пункты белән гариза би्रүче тарафыннан тапшырылырга тиешле документларның тулы исемлеге билгеләнгән. 1 нче исемлекнең алтынчы, жиленче hәм сигезенче абзацлары белән гариза бириүче тарафыннан тапшырылырга тиешле документлар исәбенә йорт кенәгәсеннән өземтә (ведомствоара электрон багланышлар системасына керә торган оешмалар тарафыннан идарә ителә торган йортлардагы торак урыннарга); шәхси финанс счеты (ведомствоара электрон багланышлар системасына керә торган оешмалар тарафыннан идарә ителә торган йортлардагы торак урыннарга); торак урыннан файдалану хокукин раслый торган документлар (ордер, килешү, торак урын бириү туринда карар hәм башка документлар).

Гражданнарга социаль наем шартнамәсе нигезендә торак урыны бириү туринда хокукий акт әзерләү буенча административ регламентның 2.5 пункты белән гариза бириүче тарафыннан тапшырылырга тиешле документларның тулы исемлеге билгеләнгән. 2 нче исемлекнең алтынчы, жиленче hәм сигезенче абзацлары белән гариза бириүче тарафыннан тапшырылырга тиешле документлар исәбенә тубәндәгеләр керә: биләп тора торган торак урынга йорт кенәгәсеннән өземтә (ведомствоара электрон багланышлар системасына керә торган оешмалар тарафыннан идарә ителә торган йортлардагы торак урыннарга); биләп тора торган торак урынга шәхси финанс счеты (ведомствоара электрон багланышлар системасына керә торган оешмалар тарафыннан идарә ителә торган йортлардагы торак урыннарга); торак урыннан файдалану хокукин раслый торган документлар (ордер, килешү, торак урын бириү туринда карар hәм башка документлар).

Шикаятытән, аңа өстәмәдән hәм аңа күшүмта итеп бирелгән документларның күчермәләреннән күренгәнчә, гражданин Р.Р. Измайлова — хәрби хәрәкәтләрдә катнашучы, шулай ук 2 төркем инвалиды hәм

«Ветераннар турында» 1995 елның 12 гыйнварындагы 5-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 1 пункттында билгеләнгән ташламаларга һәм өстенлекләргә хокуклы.

Мөрәҗәгать итүче 1999 елның 2 июленнән Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының Киров һәм Мәскәү районнары администрациясендә торак шартларын яхшыртуга мохтажлар исәбендә тора. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 7 июнендәге 275 номерлы дәгъва белдерелә торган карары нигезендә ул, хәрби хәрәкәтләрдә катнашучы буларак, торак алу өчен түләүсез субсидия алу исемлегенә кертелгән.

2017 елда Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының Киров һәм Мәскәү районнары администрациясе (алга таба — Администрация) мөрәҗәгать итүчегә, күрсәтелгән субсидияне аннан соң да гамәлгә ашыру максатында, аның торак шартларын яхшыртуга мохтаж булын раслау өчен, ача тиешле документларны тапшырырга кирәклеген хат белән хәбәр иткән. Шуның белән бергә Администрация җавабына торак сатып алу өчен субсидия бирү турында хәбәрнамә бирү мәсьәләсен карау өчен кирәkle һәм Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2011 елның 22 декабрендәге 8379 номерлы карары белән расланган Казан шәһәрендә торак сатып алу өчен субсидия бирү турында хәбәрнамә бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнен административ регламентына 1 нче күшымта нигезендә гариза бирүче тарафыннан тапшырылырга тиешле документлар исемлеге күшүп бирелгән, ул гражданин Р.Р. Измайловның Администрациягә мөрәҗәгать иткән вакытына үз көчен югалткан.

2018 елда мөрәҗәгать итүче Администрациягә торак шартларын яхшыртуга үзенең мохтаж булын раслау мәсьәләсе буенча мөрәҗәгать иткән, тиешле торак урынына хокукны билгели торган документ һәм шәхси финанс счеты тапшырмаганлыктан, аның торак шартларын яхшыртуга мохтажлыгын тикшерү мөмкин түгел дип, аннан җавап алган.

Гражданин Р.Р. Измайловның чираттагы мөрәжәгатеннән соң, 2019 елда Администрация аңа шулай ук торак шартларын яхшыртуга мохтаҗ булуын раслаучы документлар тапшырылмавын, Администрация комиссиясе утырышында аның торак шартларын яхшыртуга мохтаҗ булуын раслау турындагы мәсьәләне карау өчен нигезләр булмавын хәбәр иткән. Шул ук вакытта, мөрәжәгать итүче билгеләп үткәнчә, югарыда күрсәтелгән Административ регламентның үз көчен югалтуын исәпкә алыш, әлеге хезмәтнең кайсы Административ регламент нигезендә күрсәтелүе турындагы сорауга хатта жавап юк.

Субсидияләр бирү турындагы нигезләмәнең дәгъва белдерелә торган нормалары, ул күрсәткәнчә, Министрлык гражданнарны торак шартларын яхшыртуга мохтаҗ булуларын раслау шарты белән субсидияләр алучыларның башлангыч исемлекләренә кертә дип билгели. Шикаять белдерелә торган нигезләмәләр буенча, башлангыч исемлекләргә кертелгән гражданнар, әлеге мохтаҗлыкны раслау өчен, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең тиешле башкарма комитетларына 30 көн эчендә мөрәжәгать итәргә тиеш. Эмма, аның раславы буенча, мондый мөрәжәгать тәртибен, аңа карата таләпләрне, шулай ук мөрәжәгатьне карау һәм аның буенча карап кабул итү тәртибен Субсидияләр бирү турындагы нигезләмәнең дәгъва белдерелә торган нормалары билгеләми.

Шул ук вакытта гражданин Р.Р. Измайлов хокук куллану органнарының гражданнарның мохтаҗ булуын раслау процедурасын 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законында каралган тәртиптә гамәлгә ашыруына игътибар итә. Шуның белән бергә, мөрәжәгать итүче басым ясаганча, Субсидияләр бирү турындагы нигезләмәнең дәгъва белдерелә торган нормасында торак шартларын яхшыртуга мохтаҗ булуны раслау гамәлдәге законнар нигезендә, бу — гражданнарның социаль наем шартнамәләре буенча аларга торак урыннары бирү хокукларын гамәлгә ашыру өчен каралган законнар булуын күрсәтмичә гамәлгә ашырыла дип беркетелгән.

Шулай итеп, мөрәжәгать итүче Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 7 июнендәге 275 номерлы каарының дәгъва белдерелә торган нигезләмәләре үзеннән-үзе дә, шулай ук гамәлдәге хокукый жайга салу системасында да федераль бюджеттан бүләп бирелә торган субвенцияләр исәбеннән торак шартларын яхшыртуга мохтаж булуны раслауның нинди тәртиптә башкарылыуын төгәл, ачык һәм ике төрле аңларга урын калмаслык итеп билгеләргә мөмкинлек бирмиләр дип саный.

Гражданин Р.Р. Измайлов шикаятында үзенең өстәмәсендә, әгәр хокук кулланучы гражданның мохтаж булын тикшерү процедурасын гамәлгә аширганда 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезләмәләрен куллануны мөмкин дип санаса да, аның нигезләмәләре дә, аерым алганда 6 статьяның 1 өлешендәге «д» һәм «е» пунктчалары торак урыннан файдалану хокукуны раслый торган документны, шәхси финанс счетын һәм йорт кенәгәсеннән өзөмтәне гражданнар тарафыннан тапшырыла торган документларга кертмиләр дип билгели.

Мөрәжәгать итүче күрсәткәнчә, Казан шәһәрендә социаль наем шартнамәләре буенча торак урыннары бирү мәсьәләләрен жайга салучы дәгъва белдерелә торган Административ регламентлар гамәлдә. Әмма торак шартларын яхшыртуга мохтаж булуны раслаганда әлеге Административ регламентларның кайсы кулланылырга тиешлеге ачык түгел.

Гражданнарның аерым категорияләрен исәпкә кую буенча Административ регламентның 2.5 пункты белән гражданнарга 1 нче исемлек нигезендә документлар тапшырырга кирәклеге билгеләнгән, алтынчы, җиденче һәм сигезенче абзацлар нигезендә мондый документларга йорт кенәгәсеннән өзөмтә, шәхси финанс счеты, торак урыннан файдалану хокукуны раслый торган документлар кертелгән.

Шул ук вакытта әлеге Административ регламентның 2.6 пункты нигезендә күчмәсез милеккә һәм аның белән алыш-бирешләргә хокукларның бердәм дәүләт реестрыннан тиешле өзөмтәләр, күчмәсез милек объектларына хокук билгели торган документларның эчтәлеге турында белешмәләр, шәхси

финанс счеты, йорт кенәгәсеннән өземтә норматив хокукий актлар нигезендә муниципаль хезмәт күрсәтү өчен кирәк булган, дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, башка оешмалар карамагындагы һәм гариза биручे тапшырырга хокуклы документларның тулы исемлегенә кертелгән.

Шундый ук хокукий жайга салу Гражданнарга социаль наем шартнамәсе нигезендә торак урыны бири турында хокукий акт әзерләү буенча административ регламентта да билгеләнгән.

Шулай итеп, ике Административ регламентта да саналган документларны гариза бируче тапшырырга тиешле документларга һәм ведомствоара электрон багланышлар системасы буенча соратып алынырга тиешле документларга керту өлешендә аларда булган нормаларда билгесезлек бар.

Моннан тыш, 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 6 статьясындагы 1 өлеше, үзенец турыдан-туры эчтәлегеннән чыгып, шәхси финанс счетын гражданнарны торак урыннарына мохтажлар буларак исәпкә алу өчен кирәkle документлар исемлегенә гомумән кертми. Шуңа бәйле рәвештә 1 нче исемлекнең жиденче абзацы һәм 2 нче исемлекнең жиденче абзацы шулай ук тиешле хезмәт күрсәтү өчен кирәkle документлар исәбенә шәхси финанс счетын керту сәбәпле дә аның конституциячел хокукларын бозалар.

Бәян ителгәннәр нигезендә гражданин Р.Р. Измайлов Татарстан Республикасы Конституция судыннан «Татарстан Республикасы Дәүләт торак фондыннан һәм муниципаль торак фондыннан социаль наем шартнамәләре буенча гражданнарның аларга торак урыннары бири хокукларын гамәлгә ашыру турында» 2007 елның 13 июлендәге 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 6 статьясындагы 1 өлешен; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 7 июнендәге 275 номерлы карары белән расланган Федераль бюджеттан бүләп бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гражданнарның аерым категорияләренә торак сатып алу өчен Субсидияләр бири турындагы

нигезләмәнең 5 пунктын, 8 пунктындагы икенче абзацын; Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 6 августындагы 7154 номерлы каары белән расланган Казан шәһәрендә торак урыннарга мохтаж гражданнарның аерым категорияләрен исәпкә кую буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнен административ регламентының 2.5 пунктын һәм законнар яки башка норматив хокукий актлар нигезендә муниципаль хезмәт күрсәтү, шулай ук хезмәtlәр күрсәтү өчен кирәkle һәм мәжбүри булган хезмәtlәrне күрсәтү өчен кирәkle, гариза бирүче тарафыннан тапшырылырга тиешле документларның тулы исемлегенең алтынчы, жиденче һәм сигезенче абзацларын (әлеге Административ регламентка 1 нче күшымта), шулай ук Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 14 октябрендәге 9010 номерлы каары белән расланган Гражданнарга социаль наем шартнамәсе нигезендә муниципаль милектәге торак урынны бирү туринда Казан шәһәре Башкарма комитетының хокукий актын әзерләү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнен административ регламентының 2.5 пунктын һәм Гариза бирүчегә һәм аның гайлә әгъзаларына социаль наем шартнамәсе нигезендә торак урын бирү туриндагы мәсьәләне карау өчен кирәkle документлар исемлегенең алтынчы, жиденче һәм сигезенче абзацларын (әлеге Административ регламентка 1 нче күшымта) Татарстан Республикасы Конституциясенең 2, 13, 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 54 (беренче өлеш) һәм 55 статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. «Татарстан Республикасы Конституция суды туринда» Татарстан Республикасы Законының 47 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Конституция судына бирелгән мөрәжәгать Татарстан Республикасы Конституция суды утырышында эшне карый башлаганчы ук мөрәжәгать итүче тарафыннан кире алынырга мөмкин. Мөрәжәгать кире алынган очракта эшне карау туктатыла.

Мөрәжәгать итүче үз шикаятен Татарстан Республикасы Конституция суды утырышында эшне карый башлаганчы өлешчә кире алганга күрә, әлеге

шикаять буенча Торак комиссиясе турында нигезләмәнең 5 пунктындагы унынчы абзацының һәм Казан шәһәре Башкарма комитетының 4994 номерлы каарының 2 пунктының конституциячеллеген тикшерүгә кагылышлы өлешендә эш башкару туктатылырга тиеш.

3. Татарстан Республикасы Конституциясенең 109 статьясы (дүртенче өлеш) һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясындагы бишенче өлеше нигезендә Татарстан Республикасы Конституция суды гражданнарның конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата шикаятьләр буенча Татарстан Республикасы законының яисә аның аерым нигезләмәләренен, Татарстан Республикасы Президенты һәм Министрлар Кабинеты, шулай ук жирле үзидарә органнары норматив хокукий актларының конституциячеллеген тикшерә. Шул сәбәпле мөрәжәгать итүче тарафыннан дәгъва белдерелә торган норматив хокукий аклар Татарстан Республикасы Конституция суды карамагындагы норматив хокукий аклар категориясенә туры килә һәм аларның Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәве мәсьәләсендә карала ала.

«Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 100 статьясындагы беренче өлеше нигезендә Татарстан Республикасы Конституция судына конституциячел хокукларның һәм ирекләрнең бозылуына карата шикаять белән Татарстан Республикасы законы, Татарстан Республикасы Президентының һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының, жирле үзидарә органнарының норматив хокукий аклары белән хокуклары һәм ирекләре бозылган гражданнар һәм аларның берләшмәләре мөрәжәгать итәргә хокуклы.

Шул ук вакытта, әгәр закон яисә башка норматив хокукий акт гражданнарның конституциячел хокукларына һәм ирекләренә кагылса; закон яисә башка норматив хокукий акт, аны карау судта яисә башка органда

төгәлләнгән яки башланган конкрет эштә кулланылса яки кулланылырга тиеш булса, «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 101 статьясы буенча Татарстан Республикасы законы яисә башка норматив хокукый акт белән конституциячел хокуклар һәм ирекләрнең бозылудына шикаять бирү мөмкин була. Шуңа бәйле рәвештә шикаятькә күшымта итеп бирелгән документлар «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 100 статьясындагы икенче өлеше нигезендә дәгъвалана торган нигезләмәләрнең мөрәжәгать итүчененә конкрет эшен хәл иткәндә кулланылуын раслый торган итеп каралырга мөмкин.

Шулай итеп, «Татарстан Республикасы Дәүләт торак фондыннан һәм муниципаль торак фондыннан социаль наем шартнамәләре буенча гражданнарның аларга торак урыннары бирү хокукларын гамәлгә ашыру турында» 2007 елның 13 июлендәге 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 6 статьясындагы 1 өлешенен; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 7 июнендәге 275 номерлы каары белән расланган Федераль бюджеттан бүләп бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гражданнарның аерым категорияләренә торак сатып алу өчен Субсидияләр бирү турындагы нигезләмәнен 5 пунктының, 8 пунктындагы икенче абзацының; Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 6 августындагы 7154 номерлы каары белән расланган Казан шәһәрендә торак урыннарга мохтаж гражданнарның аерым категорияләрен исәпкә кую буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең административ регламентының 2.5 пунктының һәм законнар яки башка норматив хокукый актлар нигезендә муниципаль хезмәт күрсәтү, шулай ук хезмәтләр күрсәтү өчен кирәклे һәм мәжбури булган хезмәтләрне күрсәтү өчен кирәкле, гариза бирүче тарафыннан тапшырылырга тиешле документларның тулы исемлегенен алтынчы, жиденче һәм сигезенче абзацларының (әлеге Административ регламентка 1 нче күшымта), шулай ук Казан шәһәре

муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 14 октябрендәге 9010 номерлы каары белән расланган Гражданнарга социаль наем шартнамәсе нигезендә муниципаль милектәге торак урынны бирү туринда Казан шәһәре Башкарма комитетының хокукий актын әзерләү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүненең административ регламентының 2.5 пунктының һәм Гариза бирүчегә һәм аның гайлә әгъзаларына социаль наем шартнамәсе нигезендә торак урын бирү турыйндағы мәсьәләне карау өчен кирәkle документлар исемлегенен алтынчы, жиценче һәм сиғезенче абзацларының (әлеге Административ регламентка 1 нче күшымта) конституциячеллеген тикшерү өлешендә гражданин Р.Р. Измайловның шикаяте тиешле мөрәжәгать итүче тарафыннан бирелгән, «Татарстан Республикасы Конституция суды туринда» Татарстан Республикасы Законының 101 статьясында билгеләнгән шикаять бирү таләпләренә туры килә һәм аны Татарстан Республикасы Конституция суды тарафыннан карауга алудан баш тарту өчен нинди дә булса нигезләр юк.

4. Татарстан Республикасы Конституция судына шикаять биргәндә, авыр матди хәлдә булганга күрә, гражданин Р.Р. Измайлов тарафыннан үзен дәүләт пошлинасын туләүдән азат итү туринда үтенеч белдерелгән. Мөрәжәгать итүче — инвалид.

«Татарстан Республикасы Конституция суды туринда» Татарстан Республикасы Законының 42 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Конституция судына мөрәжәгать иткәндә дәүләт пошлинасы федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә алына.

Россия Федерациясе Салым кодексының 333.23 статьясындағы 3 пункты эчтәлегеннән анлашылганча, Татарстан Республикасы Конституция суды, мөрәжәгать итүченең матди хәленнән чыгып һәм белдерелгән үтенечне исәпкә алып, аны дәүләт пошлинасын туләүдән азат итәргә хокуклы.

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Конституция суды гражданин Р.Р. Измайлов үтенечен канәгатьләндерергә һәм аны дәүләт пошлинасын түләүдән азат итәргә мөмкин дип саный.

Бәян ителгәннәр нигезендә, «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясындагы бишенче өлешенә, 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пунктына, 42 статьясына, 45 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләренә, 47 статьясына, 51 статьясындагы беренче өлешенә, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 100 һәм 101 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

- Гражданин Р.Р. Измайлов шикаяте буенча Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2011 елның 7 декабрендәге 7835 номерлы каары белән расланган Бөек Ватан сугышы ветераннарының, сугыш хәрәкәтләре ветераннарының, хәрби хезмәт инвалидларының, һәлак булган (үлгән) Бөек Ватан сугышы ветераннарының, сугыш хәрәкәтләре ветераннарының, хәрби хезмәт инвалидлары гайләләренең, Чернобыль АЭСындагы һәлакәт, «Маяк» житештерү берләшмәсендәге һәлакәт нәтиҗәсендә инвалидлык алган гражданнарының һәм аларга тиңләштерелгән затларның торак мәсьәләләре, гражданнарны Казан шәһәре Башкарма комитеты каршындагы социаль ипотека программы буенча торак урыннары алуда кичектергесез ярдәмгә мохтажлар дип тану мәсьәләләре буенча Торак комиссиясе турында нигезләмәнең 5 пунктының унынчы абзацының һәм «Торак алу өчен бирелә торган дәүләт торак сертификатын тапшыру буенча муниципаль хезмәт күрсәтү турындагы административ регламентны раслау турында» Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 29 маенданы 4994 номерлы каарының 2 пунктының конституциячеллеген тикшерүгә кагылышлы өлешендә, мөрәжәгать итүче бу өлештә шикаятен

кире алу белән бәйле рәвештә эш башкаруны туктатырга.

2. Гражданин Р.Р. Измайловның «Татарстан Республикасы Дәүләт торак фондыннан һәм муниципаль торак фондыннан социаль наем шартнамәләре буенча гражданнарның аларга торак урыннары бирү хокукларын гамәлгә ашыру турында» 2007 елның 13 июлендәге 31-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 6 статьясындагы 1 өлеше белән; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 7 июнендәге 275 номерлы каравы белән расланган Федераль бюджеттан бүләп бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гражданнарның аерым категорияләренә торак сатып алу өчен Субсидияләр бирү турындагы нигезләмәнен 5 пункты, 8 пунктындагы икенче абзацы белән; Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 6 августындагы 7154 номерлы каравы белән расланган Казан шәһәрендә торак урыннарга мохтаж гражданнарның аерым категорияләрен исәпкә кую буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнен административ регламентының 2.5 пункты белән һәм законнар яки башка норматив хокукый актлар нигезендә муниципаль хезмәт күрсәтү, шулай ук хезмәтләр күрсәтү өчен кирәkle һәм мәжбүри булган хезмәтләрне күрсәтү өчен кирәkle, гариза бируче тарафыннан тапшырылырга тиешле документларның тулы исемлегенен алтынчы, жиденче һәм сигезенче абзацлары белән (әлеге Административ регламентка 1 нче күшымта), шулай ук Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2013 елның 14 октябрендәге 9010 номерлы каравы белән расланган Гражданнарга социаль наем шартнамәсе нигезендә муниципаль милектәге торак урынны бирү турында Казан шәһәре Башкарма комитетының хокукый актын әзерләү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнен административ регламентының 2.5 пункты белән һәм Гариза биручегә һәм аның гайлә әгъзаларына социаль наем шартнамәсе нигезендә торак урын бирү турындагы мәсьәләне карау өчен кирәkle документлар исемлегенен алтынчы, жиденче һәм сигезенче абзацлары (әлеге Административ регламентка 1 нче күшымта) белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылууга карата гражданин Р.Р. Измайлов шикаятен карауга кабул итәргә.

3. Гражданин Р.Р. Измайлов үтенечен канәгатьләндерергә һәм аны дәүләт

пошлинасын түлэүдэн азат итэргэ.

4. Кабул ителгэн каар турьинда якларга — гражданин Р.Р. Измайлова, Татарстан Республикасы Дәүләт Советына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына һәм Казан шәһәре муниципаль берәмлеке Башкарма комитетына хәбәр итэргэ.

5. Бу эш буенча докладчы судья итеп Татарстан Республикасы Конституция суды судьясы Э.М. Мостафинаны билгеләргэ.

6. Татарстан Республикасы Конституция суды тарафыннан әлеге эшне карап тикшерү կөнен Татарстан Республикасы Конституция суды утырышларында эшләрне тыңлау чираты тәртибендә билгеләргэ.

7. Әлеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә һәм «Татарстан Республикасының хокукий мәгълуматның рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU) басылып чыгарга тиеш.

№ 2-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**